

## Raadsvoorstel

**Status: Voorbereidend besluitvormend**

Agendapunt:	5
Onderwerp:	Actieprogramma sociaal maatschappelijke effecten Corona
Datum:	28 september 2021
Portefeuillehouder:	dhr. J.W. Uitslag
Decosnummer:	1338
Informant:	K. Bergsma-Eefting k.bergsma@dalfsen.nl 06 36 26 8787

### **Voorstel:**

1. Kennis te nemen van het actieprogramma Corona.
2. Voor de uitvoering van het actieprogramma Corona € 198.100,- beschikbaar te stellen en dit te dekken uit de extra middelen ontvangen via de meirculaire 2021.
3. De bijgevoegde begrotingswijziging vast te stellen.

### **Inleiding:**

In verband met de effecten van Corona op sociaal maatschappelijk gebied stellen wij een actieprogramma Corona voor. De acties zijn uitgewerkt op basis van de gevolgen die wij en partners signaleren op het gebied van welzijn en gezondheid in onze gemeente. Het betreffen acties in het kader van de beleidsvelden Wmo, Welzijn, Integratie statushouders en Kinderopvang. Met de meicirculaire is definitief bekend geworden welke gelden in het kader van de gevolgen van Corona beschikbaar zijn voor de Gemeente Dalfsen in 2021. Bij het opstellen van het actieplan is niet uit gegaan van deze gelden, maar van wat nodig is. Er zijn geen acties opgenomen die al in een andere vorm plaatsvinden of op andere wijzen worden gefinancierd. Omdat wij inmiddels halverwege 2021 zijn en we verwachten dat de effecten langer dan een jaar zullen voortduren, stellen wij voor de uitgaven te verdelen over 2021 tot en met 2023.

### **Argumenten:**

*1. Het actieprogramma richt zich op acties die nodig zijn in om de effecten op sociaal maatschappelijk gebied van Corona aan te pakken.*

1.1 Statushouders: Het afgelopen jaar ontvingen wij vaker signalen dat er statushouders en andere migranten zijn die sociaal geïsoleerd zijn en dat de coronapandemie dit heeft versterkt. Zij weten de weg niet richting het reguliere voorveld (welzijnswerk, maatschappelijk werk, sport/ cultuur) of ervaren drempels om hier zelfstandig aan te kloppen of gebruik van te maken. We willen in overleg met onze betrokken partners kijken hoe we 'oudkomers' kunnen inzetten als sleutelfiguren om te bevorderen dat mensen (weer) mee gaan doen, waarbij deze sleutelpersonen getraind en ondersteund worden.

1.2 Gezinnen: In de Corona periode is de druk op gezinnen toegenomen, er zijn meer signalen van stress bij ouders en meer doorverwijzingen naar Jeugd GGZ. De interventie Home-start helpt gezinnen op een laagdrempelige wijze. In 2021 heeft dit project een positieve evaluatie opgeleverd. Het project had een lange aanlooptijd nodig om bekend te worden bij verwijzers. Nu het project goed bekend is en er vrijwilligers beschikbaar zijn, is het niet wenselijk de subsidie te stoppen. Het is een relatief goedkope wijze om gezinnen te ondersteunen en kan daarmee de inzet van een maatschappelijk werker vervangen of zelfs zwaardere jeugdzorg voorkomen.

1.3 Mantelzorgers: De druk op mantelzorgers is enorm toegenomen in de Corona periode. Er is veel behoefte aan 1 op 1 contacten waarin mantelzorgers hun verhaal kwijt kunnen en gecoacht worden in hun individuele situatie. Dit helpt om mantelzorgers zorg te kunnen laten verlenen waardoor inwoners langer thuis kunnen blijven wonen en minder/niet afhankelijk zijn van geïndiceerde zorg,

1.4 Kinderopvang: Verplichte vergoeding voor compensatie kosten kinderopvang gedurende 16 december 2020 tot 8 februari 2021 (BSO tot 19 april 2021). Als gemeente betalen wij voor twee verschillende doelgroepen (een deel van) de kinderopvang. Namelijk voor peuteropvang (8 uur per week, voorheen de peuterspeelzaal) en voor kinderopvang voor kinderen van ouders die vanwege Sociale of Medische redenen (tijdelijk) niet in staat zijn voor hun kind te zorgen (SMI). In beide gevallen betalen de ouders een inkomensafhankelijke bijdrage.

1.5 Indicatieloze dagbesteding: In de Coronaperiode zijn veel mensen aan huis gebonden geweest. De drempel om activiteiten te bezoeken is hoger geworden na een lange periode thuis. Om eenzaamheid te voorkomen, ontmoetingen te stimuleren en om te voorkomen dat dit via Wmo indicaties opgelost wordt, is meer indicatieloze dagbesteding nodig. Dit geldt zowel op de korte als op de lange termijn. In Nieuwleusen kan het bestaande experiment De Olmen worden verlengd met een budget. In Dalfsen moet de indicatieloze dagbesteding nog worden opgezet en is hiervoor tijdelijk budget nodig voor Rosengaerde en Saam welzijn om in samenwerking te komen tot een betaalbare indicatieloze dagbesteding met een groot bereik in Dalfsen qua aantal deelnemers en de nodige vrijwilligers.

1.6 Extra inzet onafhankelijke cliëntondersteuning MEE (met name voor mensen met een verstandelijke beperking): *In de eerste helft van 2021 is 20% meer* inzet geweest van onafhankelijke cliëntondersteuning door MEE. Meer mensen maken gebruik van cliëntondersteuning om iemand te hebben, die met hen mee denkt of op weg helpt. De toenemende vraag komt deels doordat er meer doorverwezen wordt door consulenten naar het voorveld.

Het vermoeden is dat Corona echter ook bijdraagt aan de toenemende vraag voor inzet van onafhankelijke cliëntondersteuning doordat sociale contacten gemist zijn en MEE in hun contacten met inwoners een toenemende mate van eenzaamheid constateert.

1.7 Mensen met een (licht) verstandelijke beperking: *Mensen* met een verstandelijke beperking kunnen tijdens een pandemie extra last hebben van stress en bezorgdheid. Vooral als het voor hen lastiger is om te begrijpen wat er aan de hand is of als ze moeite hebben met de snelle en drastische veranderingen in hun dagelijks leven. Meer mensen maken gebruik van cliëntondersteuning om iemand te hebben, die met hen mee denkt of op weg helpt. Voor jongeren vormt langdurig leven in een anderhalve-meter-samenleving (zonder school, baantjes, sport en louter online ontmoeting met leeftijdgenoten) een bedreiging voor de ontwikkeling van hun gezonde gevoel voor normale sociale omgang. Juist jongeren met ASS (autisme spectrum stoornissen) missen de contacten, maar vinden het gelijktijdig erg ingewikkeld om dit vorm te geven. Extra ondersteuning voor het realiseren van vriendengroep is daarbij essentieel. Met name de jongeren met een (licht verstandelijke) beperking lopen een sterk verhoogd risico. De inzet van begeleide vriendenkringen of logeerkringen om de thuissituatie te ontlasten, kan problemen op langere termijn voorkomen.

*2. Er is geen ruimte om de acties binnen de bestaande budgetten uit te voeren zonder dat dit gevolgen heeft voor het reguliere werk.*

Als de acties binnen de reguliere budgetten moeten worden gerealiseerd, kunnen minder inwoners terecht bij het voorveld zoals maatschappelijk werk, cliëntondersteuning en mantelzorgondersteuning.

*3. Het gaat (behalve de verplichte kinderopvangkosten) om preventieve ondersteuningsacties waarmee in de toekomst hogere inkomensondersteuning- en zorgkosten kunnen worden voorkomen.*

Als we geen extra acties inzetten op de genoemde kwetsbare doelgroepen kan dit leiden tot extra vragen in de toekomst naar uitkeringen, inkomensondersteuning- en zorgkosten.

*4. Thema's die wel aandacht nodig hebben maar budgetten op een andere wijze beschikbaar hebben zijn toegelicht in het actieprogramma maar niet opgenomen in dit voorstel.*

Om een compleet beeld te schetsen van de sociaal- maatschappelijke gevolgen van Corona zijn de thema's waar wel acties op plaatsvinden maar geen beroep hoeft te worden gedaan op Corona gelden, kort toegelicht in het actieprogramma. Dit betreffen;

*Jeugd:* Voor Jeugd en jongerenwerk is vooral op de lange termijn behoefte aan het meer inzetten op preventie. Dat verwachten we op te pakken met het extra geld dat voor jeugdzorg beschikbaar komt.

*Voor- en vroegschoolse Educatie (VVE) en Onderwijs:* de gemeente ontvangt vanuit de Nationaal Programma Onderwijs (NPO) € 330.000,. Dit bedrag dient te worden ingezet om onderwijsvertragingen in te halen die kinderen opliepen tijdens de coronapandemie.

*Cultuur:* Onder de bij de gemeente bekende aanbieders van cultuur is een enquête uitgezet. Hieruit blijkt dat er met name behoefte was aan duidelijkheid over evenementen en regels. Een enkele partij kende het Corona noodfonds no niet. Het uitvoeringsprogramma cultuur moet nog worden uitgewerkt, er is hierin ook een lijn voor preventie met budget beschikbaar. Vooralsnog lijkt er geen aanleiding hierin een bijstelling te doen.

### **Kanttekeningen en risico's**

1. De partners in het preventieve veld zoals welzijn, maatschappelijk werk en MEE zijn veelal verantwoordelijk voor het uitvoeren van het actieprogramma. Het actieprogramma Corona wordt nog nader uitgewerkt in plannen die we gaan monitoren. Dit is nodig om vinger aan de pols te houden of de ingezette acties ook daadwerkelijk bijdragen aan het aanpakken van de effecten van Corona.

### **Alternatieven:**

1. Alleen instemmen met de begrotingswijziging voor wat betreft de verplichte kosten voor kinderopvang en de overige aangevraagde budgetten niet toe te kennen via de begrotingswijziging. Door niet in te zetten op preventieve acties om aan de achterkant ook nog meer uitkerings- en zorgkosten te krijgen op middel- en lange termijn is het niet wenselijk om geen extra geld beschikbaar te stellen.

Tevens is er op preventie in het sociaal domein een bezuiniging van 5% afgesproken met ingang van 2022. Er is bij geen toekenning van tijdelijke extra middelen geen ruimte om extra acties in te zetten op de gevolgen van Corona.

2. De dekking voor het Corona actieprogramma tot stand te brengen door het benodigde budget te onttrekken aan het Coronanoodfonds. Voor het Coronanoodfonds zijn voorwaarden vastgesteld waar het Corona actieprogramma niet aan voldoet. Deze voorwaarden zijn namelijk gericht op het financieel ondersteunen van maatschappelijke en niet commerciële instellingen en verenigingen. Het Corona actieprogramma is gericht op het ondersteunen van inwoners door specifieke acties. Verder geeft het Coronanoodfonds als voorwaarde dat er geen andere voorzieningen vanuit het Rijk beschikbaar zijn. Met de meicirculaire heeft het Rijk de gemeente middelen toegekend voor de effecten van Corona. Tot slot is het Coronanoodfonds een voorziening die nog doorloopt in 2022 en 2023, het is op voorhand niet duidelijk of er nog aanspraak op moet worden gemaakt in de komende twee jaren.

**Duurzaamheid:**

Het actieprogramma heeft een positief effect op lokale kracht en leefbaarheid. Het heeft invloed op het versterken van de sociale cohesie en preventie in het sociaal domein.

**Financiële dekking:**

De onderdelen van het actieprogramma vallen in de programma's 5, 6 en 7 en zijn gerelateerd aan het extra budget dat in de meicirculaire voor Corona (2021) is toegekend. De verhoging van het incidentele budget gaat daarom ten laste van het begrotingssaldo. In de bijlage is de begrotingswijziging die hiervoor nodig is opgenomen.

**Communicatie:**

De betrokken partners worden geïnformeerd en de acties worden in overleg met hen omgezet naar concrete plannen.

**Vervolg:**

De raad wordt in 2022 en aan het einde van de looptijd van het actieprogramma (2023) geïnformeerd over het verloop en de resultaten.

**Bijlagen:**

1. Actieprogramma Corona
2. Begrotingswijzigingen

Burgemeester en wethouders van Dalfsen,

de burgemeester,  
drs. E. van Lente

de gemeentesecretaris /algemeen directeur,  
Ing. S.A.D.C. van Geffen

## **Raadsbesluit**

De raad van de gemeente Dalfsen;

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders d.d. 28 september 2021, nummer 1338;

overwegende dat het Rijk middelen beschikbaar heeft gesteld voor de gevolgen van Corona;

gelet op de gevolgen van Corona die er op sociaal maatschappelijk zijn gesignaleerd in de gemeente;

gezien de mogelijkheid de gevolgen van Corona te beperken met een actieprogramma;

### b e s l u i t :

1. Kennis te nemen van het actieprogramma Corona.
2. Voor de uitvoering van het actieprogramma Corona € 198.100,- beschikbaar te stellen en dit te dekken uit de extra middelen ontvangen via de meicirculaire 2021.
3. De bijgevoegde begrotingswijziging vast te stellen.

Aldus besloten door de raad van de gemeente Dalfsen in zijn openbare vergadering van 29 november 2021.

De raad voornoemd,

de voorzitter,  
drs. E. van Lente

de griffier,  
J. Leegwater MSc